

**PROGRAM POTPORE ZA OČUVANJE
PROIZVODNJE MLIJEKA NA PODRUČJU
ZONA OGRANIČENJA ZBOG IZBIJANJA
KUGE MALIH PREŽIVAČA**

1. UVOD

Kuga malih preživača uzrokuje visoke ekonomske štete i trenutačni gubitak likvidnosti u sektoru ovčarstva i kozarstva, posebice kod malih obiteljskih gospodarstava. Kuga malih preživača je akutna do subakutna virusna bolest ovaca, osobito koza, koju karakterizira iznenadna pojava groznice, iscjedak iz nosa, znakovi oboljenja dišnog i probavnog sustava. Bolest se primarno prenosi izravnim kontaktom između životinja, ali je virus moguće prenijeti i neizravnim putem, kontaminiranim predmetima i prijevoznim sredstvima. Ova visokozarazna virusna bolest ovaca i koza izravno ugrožava egzistenciju stočara zbog visoke stope smrtnosti životinja koja doseže i do 80%. Jedini način suzbijanja bolesti je neškodljivo uklanjanje svih životinja iz zahvaćenih stada te zabrana svakog prometa životinja i njihovih proizvoda na područjima zahvaćenim pojavom bolesti. Osim izravne štete uzrokovane ugibanjem životinja kao i provođenjem mjera ograničenja prometa koje onemogućuju prodaju životinja, velike štete su uzrokovane u sektoru proizvodnje ovčjeg i kozjeg mlijeka zbog potpune zabrane sabiranja i otkupa mlijeka. Naglo zasušenje i prestanak proizvodnje mlijeka uz izravne štete koje se očituju u gubitku količine proizvedenog mlijeka, izaziva i dugoročne posljedice po zdravlje životinja koje se očituju u smanjenoj proizvodnji i u slijedećim laktacijama.

Dana 10. lipnja 2026. potvrđena su dva izbijanja kuge malih preživača u Republici Hrvatskoj na objektima u naselju Markovac na području Grada Daruvara u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji (Izvešća Hrvatskog veterinarskog instituta Zagreb o rezultatima pretraživanja: Z-16497/2026, Z-16499/2026 od 10. lipnja 2026. i Z-16832/2026 od 12. lipnja 2026.). Dana 12. lipnja 2026. ponovno je potvrđeno izbijanje kuge malih preživača na objektu u naselju Donji Dragičevci na području Grada Čazme (Izvešće Hrvatskog veterinarskog instituta Zagreb o rezultatima pretraživanja: Z-16774/2026 od 12. lipnja 2026.). Dana 26. lipnja 2026. potvrđeno je izbijanje kuge malih preživača na području naselja Macute, općina Voćin u Virovitičko-podravskoj županiji (Izvešće Hrvatskog veterinarskog instituta Zagreb o rezultatima pretraživanja: Z-18292/2026 od 26. lipnja 2026.).

Zbog predmetnih izbijanja kuge malih preživača Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva donosi rješenja na temelju članka 36. stavka 5. Zakona o zdravlju životinja („Narodne novine“, br. 152/22. i 154/22.; u daljnjem tekstu: rješenja temeljem Zakona) koja definiraju zone ograničenja na kojima se provode mjere propisane Naredbom o mjerama kontrole i sprječavanja kuge malih preživača u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 70/26.) od 1. srpnja 2026.

Provođenjem mjera pogođeni su proizvođači ovčjeg i kozjeg mlijeka. Zbog potrebe prilagodbe otkupljivača i proizvođača mlijeka uvjetima propisanim Naredbom o mjerama kontrole i sprječavanja kuge malih preživača u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 157/25) te Naredbom o mjerama kontrole i sprječavanja kuge malih preživača u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, broj 70/26.; u daljnjem tekstu: Naredba), bio je zaustavljen promet i dolazak cisterni otkupljivača mlijeka na obuhvaćena gospodarstva na kojima je došlo do prestanka sabiranja i otkupa mlijeka te je dio uzgajivača zasušio stada i prekinuo proizvodnju u 2026. godini. Slijedom navedenog, gospodarstva su suočena s gubitkom likvidnosti te se bez pružanja potpore mogu očekivati dugoročne posljedice poput prestanka proizvodnje mlijeka na gospodarstvima i napuštanje proizvodnje.

2. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa potpore za očuvanje proizvodnje mlijeka na području zona ograničenja zbog izbijanja kuge malih preživača (u daljnjem tekstu: Program) je nadoknada šteta nastalih uslijed pojave bolesti kuge malih preživača, odnosno provedbe mjera kontrole za suzbijanje kuge malih preživača u Republici Hrvatskoj.

Mjere radi suzbijanja i sprječavanja pojave i širenja kuge malih preživača su nužne ali njihova provedba je uzrokovala nemogućnost sabiranja mlijeka zbog propisanih ograničenja te prilagodbe otkupljivača i subjekata čije farme se nalaze na područjima pod ograničenjima. Slijedom navedenog, primjerena je dodjela potpore gospodarstvima u skladu s nastalim štetama u proizvodnji mlijeka uslijed provedbe mjera kontrole.

3. PRAVNA OSNOVA

Pravni temelj za donošenje Programa je članak 39. stavak 2. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18., 42/20., 127/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 52/21., 152/22. i 152/24.).

Potpore iz Programa dodjeljuje se u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Komisije (EU) 2024/3118 od 10. prosinca 2024. (SL L 2024/3118, 13.12.2024.).

4. MJERE U PROVEDBI PROGRAMA

Mjere u provedbi ovoga Programa su:

- Mjera 1. potpora za proizvođače ovčjeg i kozjeg mlijeka čiji se objekti nalaze u zoni zaštite
- Mjera 2. potpora za proizvođače ovčjeg i kozjeg mlijeka čiji objekti se nalaze u zoni nadziranja ili dodatnim zonama ograničenja

5. KORISNICI

Prihvatljivi korisnici kroz Mjeru 1. su mikro, mala i srednja poduzeća definirana člankom 2. Priloga 1. Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327, 21.12.2022.) koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- isporučivali su mlijeko u odobreni objekt u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla te imaju evidentiranu najmanje jednu isporuku ovčjeg i/ili kozjeg mlijeka u mjesecu lipnju 2026. u skladu s Pravilnikom o obveznoj dostavi podataka u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda („Narodne novine“, broj 130/21.).
- objekt/objekti se nalazi/nalazio u zoni zaštite određenoj rješenjima temeljem Zakona.

Prihvatljivi korisnici kroz Mjeru 2. su mikro, mala i srednja poduzeća definirana člankom 2. Priloga 1. Uredbe Komisije (EU) 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327, 21.12.2022.) koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

- isporučivali su mlijeko u odobreni objekt u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla te imaju evidentiranu najmanje jednu isporuku ovčjeg i/ili kozjeg mlijeka u mjesecu lipnju 2026. u skladu s Pravilnikom o obveznoj dostavi podataka u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda („Narodne novine“, broj 130/21.).
- objekt/objekti korisnika nalazi/nalazio se na području zone nadziranja ili dodatne zone ograničenja određenim Rješenjem o određivanju zone zaštite i zone nadziranja radi izbijanja kuge malih preživača KLASA: UP/I-322-01/25-01/290, URBROJ: 525-09/564-26-13, od 13. lipnja 2026., (u daljnjem tekstu: Rješenje od 13. lipnja 2026.) ili Rješenjem o određivanju zona ograničenja radi izbijanja kuge malih preživača na području Republike Hrvatske KLASA: UP/I-322-01/25-01/290, URBROJ: 525-09/564-26-14, od 19. lipnja 2026., za područje Bjelovarsko-bilogorske, Zagrebačke, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravske, Koprivničko-križevačke i Sisačko-moslavačke županije, kao i Rješenjem o dopuni rješenja o određivanju zona ograničenja radi izbijanja kuge malih preživača na području Republike Hrvatske KLASA: UP/I-322-01/25-01/290, URBROJ: 525-09/560-26-15 od 27. lipnja 2026., (u daljnjem tekstu: Rješenje od 19. lipnja 2026.).

6. RAZDOBLJE PRIHVATLJIVOSTI ZA POTPORU

Razdoblje prihvatljivosti korisnika u Mjeri 1.:

- za objekte obuhvaćene zonom zaštite definiranom rješenjima temeljem Zakona razdoblje prihvatljivosti za potporu započinje danom potvrđivanja izbijanja kuge malih preživača koje je bilo osnova za donošenje istog.

Razdoblje prihvatljivosti korisnika u Mjeri 2.:

- za objekte koji se nalaze na području definiranom Rješenjem od 13. lipnja 2026., razdoblje prihvatljivosti za potporu započinje danom 10. lipnja 2026.
- za objekte koji se nalaze na preostalom području županija u dodatnoj zoni ograničenja definiranoj Rješenjem od 19. lipnja 2026., razdoblje prihvatljivosti za potporu započinje danom 18. lipnja 2026.
- razdoblje prihvatljivosti za potporu na pojedinom objektu završava danom izdavanja potvrde o obavljenom Veterinarskom pregledu u zoni ograničenja iz Vetis sustava, a zaključno s 15. srpnjem 2026.
- iznimno, za objekte koji su uslijed provedbe mjera propisanih Naredbom zasušili svoja stada prije 15. srpnja 2026. i u srpnju 2026. nemaju evidentiranu isporuku mlijeka razdoblje prihvatljivosti za potporu završava posljednjim mjesecom kada su u 2025. godini imali evidentiranu isporuku mlijeka.

7. IZNOS POTPORE

Iznos potpore predstavlja kompenzaciju vrijednosti mlijeka koje nije sabrano u razdoblju od obuhvaćanja subjekata pojedinom zonom ograničenja do stvaranja uvjeta za ponovno sabiranje mlijeka.

Iznos potpore po korisniku u Mjeri 1. utvrđuje se na način da se temeljem evidentirane količine isporučenog ovčjeg i/ili kozjeg mlijeka u mjesecu svibnju 2026. i podataka o kretanju isporuke u 2025. godini, izračuna količina mlijeka od ulaska u zonu zaštite do kraja laktacije koja bi se isporučila u 2026. godini. Procijenjena količina mlijeka se množi s prosječnom cijenom mlijeka po kilogramu.

Iznos potpore po korisniku u Mjeri 2. utvrđuje se na način da se temeljem evidentirane količine isporučenog ovčjeg i/ili kozjeg mlijeka u mjesecu svibnju 2026. iskaže prosječna dnevna isporuka mlijeka s gospodarstva koja se množi s prosječnom cijenom mlijeka po kilogramu te brojem dana nemogućnosti sabiranja mlijeka. Iznimno, korisnicima koji su uslijed provedbe mjera propisanih Naredbom zasušili svoja stada i u srpnju 2026. nemaju evidentiranu isporuku mlijeka, iznos potpore se određuje po metodologiji utvrđenoj za Mjeru 1.

Evidentirane količine mlijeka podrazumijevaju količine evidentirane u skladu s Pravilnikom o obveznoj dostavi podataka u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda („Narodne novine“, broj 130/21.).

Jedinični iznos potpore za kg mlijeka predstavlja prosječnu cijenu mlijeka u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske u mjesecu svibnju 2026. i iznosi:

- za ovčje mlijeko 1,45 eur/kg
- za kozje mlijeko 0,90 eur/kg

8. OBLIK I NAČIN DODJELE POTPORE

Potpore se dodjeljuje u obliku izravnih bespovratnih sredstava, a iznos potpore ne može premašiti 100 % prihvatljivih troškova. Potpora se u cijelosti financira iz državnog proračuna Republike Hrvatske.

Na temelju dostavljene dokumentacije, podataka iz dostupnih registara i za ovu svrhu zatraženih podataka iz drugih registara, obavlja se administrativna obrada zahtjeva za potporu.

Ako se nakon zaprimanja svih pristiglih zahtjeva koji zadovoljavaju kriterije za potporom, utvrdi da je ukupni iznos zahtjeva veći od iznosa osiguranog u Državnom proračunu za ovu namjenu, iznos potpore po korisniku će se razmjerno umanjiti.

9. FINACIJSKA SREDSTVA ZA PROVEDBU PROGRAMA

Ukupna financijska sredstva za provedbu Programa iznose 500.000,00 eura i osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2026. godinu unutar proračunske glave 06005 Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva na proračunskoj aktivnosti T820072 - Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi.

10. PROVEDBA PROGRAMA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva odgovorno je za izradu i upravljanje ovim Programom.

Program će se provoditi u 2026. godini.

Provedba ovoga Programa propisat će se Pravilnikom, a provodit će ga Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Pravilnikom će se propisati detaljni uvjeti prihvatljivosti te potrebni dokazi o ispunjavanju uvjeta prihvatljivosti, razdoblje i način podnošenja zahtjeva za potporu, administrativna kontrola, isplata i povrat sredstava.